

Ženski vestnik.

x Za gospodinje. Izšla je v tretji povečani izdaji lepa knjiga „Konzerviranje sadja in vsakojake povrtnine za domačo uporabo“. Knjiga stane 1 K ter se dobi pri spisatelju J. Zupancu, deželnem vinarskem inštruktorju v Ptuj. Naročniki „Slovenskega Gospodarja“, ki se sklicujejo na naš list, dobijo knjigo poštne prosto. Priporočamo!

x Štirje nasveti krščanskim materam. 1. Vzga-jaj svoje otroke sama. 2. Skrbi, da bodo tvoji otroci vedno zaposleni. 3. Pusti otročičem čas, da kriče. Otrok, ki je tih in se ne kreta, ni zdrav. 4. Kadar te kdo obišče, skrbi, da pri obisku otrok ne bo navzoč. Če hočejo obiskovalci otroke videti, dobro, pokaži jim jih, a le malo časa.

x Varčna gospodinja si bo naredila natančen dnevni red in potem se ji ne bo primerilo, da vsled slabo razdeljenega časa zaostajajo pravila v hiši, pre-rašča plevel zelenjad v vrtu itd. Kdor stori vse ob pravem času si podaljša ure v dneve. Ako gospodinja ni varčna, potem tudi njena družina ne bo varčevala. Stroški kmalu presegajo dohodke in hiša propada. Za-jedno pa izginja iz nje zadovoljnost in sreča.

x Pametna milijonarjeva hči. Flora Dring, hčerka večkratnega milijonarja, se je zaročila z bogatim veleposelnikom in v kratkem bi bila imela biti poroka. Kar jo je nekega dne zmanjkalo iz domače hiše, ne da bi kdo vedel od kod in kam je prešla. Vse poizvedovanje obupanih starišev in ženina je bilo zam-pa. Čez 14 dni pa dobe stariši iz nekega daljnega mesta v Teksasu to-le pismo: „Predragi stariši! Lju-bi ženini! V nekaj dneh bi imela postati samostojna gospodinja in začeti voditi samostojno svoj dom. Toda znala nisem nobenega domačega dela, ki ga mora nu-jno znati vsaka dobra gospodinja, in zato sem se ba-la, da bi svojemu bodočemu možu ne mogla pripraviti v domači hiši tiste prijetnosti in ugodnosti, ki je po-trebna, da se možu priljubi dom. Sklenila sem tedaj, da se za nekaj mesecev vdinjam kot navadna služki-nja in se tako temeljito seznanim z domačim gospodinj-stvom. Tu ostanem sedaj še 2 meseca, na kar se vr-nem k Vam v upanju, da me s staro ljubeznijo spre-jmete.“ — Ameriški listi zelo priznalo pišejo o tej pa-metni milijonarjevi hčeri in izražajo mnenje, da bi no-benemu dekletu ne škodilo, ako bi sledila njenemu zgledu; potem bi ne bilo toliko trpkih nesporazumljenj in razočaranj v prvih mesecih zakona.

x Najdražje cvetlice na svetu. Neka angleška trgovina s cvetlicami je pred kratkim prodala najred-kejšo cvetlico na svetu za 170.000 K. Cvetlica se ime-nuje orhideja. Najlepše cvetlice te vrste so zavarova-

ne za 240.000 K. Ker se te rože le s težavo in večkrat celo s smrtno nevarnostjo dobijo, je njihova cena zelo visoka. Raste le v divjih pokrajinah Južne Amerike, kjer živijo divjaki, ki so že marsikateriga, ki je želel dobiti orhidije, umorili. Lansko leto je šla cela london-ska družba v te kraje, toda vrnil se ni nihče. Na An-gleškem goji neki baron te cvetlice v posebnem vrtu, ki ga stane 3 milijone.

Zenska nadomestna rezerva na Francoskem. Gospa Jane Dieulafoy je na Francoskem edina žen-ska, ki sme nositi moško obleko. To dovoljenje si je pridobila za svoja znanstvena izkopavanja v Perziji, ki so bila jako uspešna. Gospa je pa splošno znana tudi zato, ker se je svoj čas v francosko-nemški vojni borila na strani svojega moža. Že tedaj ji je prišlo na misel, da bi se ustanovila ženska nadomestna rezerva, in sedaj je to svojo misel v obliki predloga pred-ložila francoski vladi, ki se je zanj tako zavzela. Ne gre pa pri tem predlogu za to, da bi se ženske borile v vojni, marveč le za to, da se vse moške moči v voj-ni upravni službi in saniteti (zdravstveni službi) na-domeste z ženskami in tako za borbo v ospredju pri-dobi novih moči. Na tej podlagi se bo sedaj na Fran-coskem tudi res organiziral „Ženski bataljon“. Nemci seveda tudi v tem oziru ne bodo hoteli zaostati za Francozi in je ta stvar tudi pri njih že na dnevnem redu.

x Ženska v občinski službi. Dunajski mestni svet je povabil avstrijsko državno gospodinjstvo orga-nizacijo, da pošlje v mestni odsek za stanovanjsko skrb zastopnice, ki bodo imele pri odsekovih posveto-vanjih posvetovalni glas. To je v Avstriji prvi korak v tem oziru; na Nemškem pa ženske že skoro v vseh mestih sodelujejo na stanovanjskem in sorodnih poljih občinske uprave.

4 najstarejše ženske na svetu. Neki francoski list prinaša sledeče zanimive podatke o štirih najsta-rejših ženskah na svetu. V Kanadi živi 112 let stara Indijanka iz rodu „prevrtanih nosov“. Živela je ved-no zmerno in kljub nenavadnim naporom doživela vi-soko starost. Pri vseh svojih 112 letih je vedno vesela in pomaga pri delu svojih domačih. — Na Kitajskem pa živi 114 let stara ženska po imenu Tsao-jat, ki ima še tako dober spomin, da se spominja natančno do-godkov, ki so se izvršili pred 100 leti. — V peruvan-ski državi v Ameriki živi še starejša ženska, ki ima 118 let. Celó svoje življenje je preživela na deželi ter uživala hrano iz sadja in drugih naravnih pridelkov. Njena najstarejša hči je stara 100 let. Obe sta delali vedno na prostem in spali v mali hišici sredi gozda. — Najstarejša ženska pa živi v Evropi, in sicer na Španskem ter je stara 120 let. V svojem življenju je

veliko pretrpela in kljub slabim življenjskim razme-ram dosegla izvanredno starost ter je mati deveterih otrok. Svoje življenske dogodke kaj rada pripoveduje ter je ponosna na svoja leta. Pred par leti ji je pode-lila španska kraljica-mati častno pokojnino. Ob priliki stoletnice njenega rojstva so jo v slovesnem sprevodu vozili po vasi. Celó kraljica se je udeležila te slavno-sti.

x Ženski redovi in šolstvo v Nemčiji. Stati-stično letno poročilo za leto 1911 objavlja, da je v Nemčiji 65 redovnih naselbin, ki se pečajo izključno s poukom na višjih dekliških šolah; 32 je pa takih, ki imajo poleg drugega redovnega dela tudi šole. V šolah delujejo uršulinke, ki imajo 30 državno prizna-nih šol s pravico javnosti, 5 pa brez te pravice; se stre Naše Ljube Gospe, frančiškanke, uboge šolske sestre itd. — Protestantška Nemčija spoštuje vzgoje-valno delo katoliških redovnic, le naši liberalci (Ciril-Metodova družba!) tiščijo šolske sestre iz šolskih za-vodov.

x Zadruga za ženske domove se je lansko je-sen ustanovila v Berlinu. Zadruga bo od društva za uradniška stanovanja počasi nakupila 2000 zemljišč v okolici mesta Neu-Babelsberg-Nova ves in zgra-dila nevelike stanovanjske hiše za samostojne ženske, vdove itd. Prva hiša se že gradi; imela bo 2 stanova-nji po 3 sobe (cena s kurjavo vred 600 mark na leto), 2 stanovanji po 2 sobi (400 mark) in 2 stanovanji po 1 sobi (200 mark). Vsako stanovanje bo popolnoma za-se in bo imelo razven sob in kuhinje svoj hodnik, stranišče in ložjo; večja stanovanja tudi lastno ko-palnice. Delnice zadruge so po 200 mark.

x Vnučkinjo živo pokopala je v Windisch Ritzu pri Berlinu 60letna Richter. Pokopala je 4letno hčer-ko svojega sina ob robu nekega gozda. Ko so strašen čin babice čez 1 uro zasledili, je bila deklica že mrt-va. Babica, ki se ji je moralo zmešati, je rekla, da hoče še ostala dva otroke svojega sina umoriti.

x Madeže od rdečega vina ali sadnega soka po-moči s kislim mlekom in pusti mleko nekaj časa na madežih, potem izperi blago v mlačni vodi. Za lise od črnega vina zažgi malo žvepla ali žveplanih vžigalic in drži umazani del blaga nad žveplanim dimom, ki izvleče iz obleke vse madeže te vrste.

Nabirajte užitne gobe! Tisoče in tisoče kron izgubimo vsako leto, ker ne poznamo velike vrednosti užitnih gob, ki so na Francoskem, Nemškem, v Bel-giji, na Angleškem itd. izborno nadomestilo za meso. Prof. dr. J. Machu, sloveči češki gobar, ki je svoje znanstvene študije dovršil v Franciji, je spisal teme-ljito navodilo za nabiranje in uživanje gob, tega gozd-nega zaklada. Vsekakor bi tudi nam Slovencem ustrel-gel tisti, kdor bi prevedel v slovenščino to knjigo.

Kmečki delavec.

y Našim vrlim hlapcem in viničarjem. Od več strani je dobilo naše uredništvo vprašanja, kako bi se izvedla strokovna organizacija naših vrlim kmečkih poslov, viničarjev in dninarjev. Celó več kmetov želi, da se poda tem vrlim članom slovenskega ljudstva ne-ka podlaga za boljšo bodočnost. Ker je vprašanje sta-rostnega zavarovanja še nerešeno, je za delavstvo vseh strok na deželi za sedaj najbolje, ako pristopi h Jugoslovanski Strokovni Zvezi, oziroma njenim skupi-nam, katerih je že lepo število tudi pri nas na Spod-njem Stajerskem. „Slovenski Gospodar“ je že opetova-no opisal cilj in namen Jugoslovanske Strokovne Zve-ze. Če pa se želi v kakem kraju prirediti shod te or-ganizacije, da se ljudstvo natančneje o njej pouči, se je treba obrniti na naše uredništvo ali pa na J. S. Z. v Ljubljano, od koder se potem vse potrebno ukrene.

y Naši člani pridno delajo na to, da se število članov Jugoslovanske Strokovne Zveze pomnoži. O-pažamo, da se člani vedno bolj zavedajo, da je vsak dolžan skrbeti za to, da se naša Zveza ojači. To je tudi popolnoma prav. Saj zahteva korist vsakega na-šega člana, da dela na to, da število članov vedno ra-ste in da ni vse s tem storjeno, če le samo prispevke plačajo. Kljub temu pa se le še dobe člani, ki sodijo, vse smo storili s tem, da smo svoje prispevke porav-nali, in če pridejo še na shode, mislijo, kdosi gavedi kako milost da s tem izkažejo ne vem komu, dasi se je J. S. Z. ustanovila le zato, da zadobi po njej de-lavstvo svoje pravice, da se gospodarsko ojači in da se izobraža. Čim močnejša organizacija, tem večje us-pehe bo tudi dosegla. Kdor pridobi Jugoslovanski Strokovni Zvezi nove člane, koristi sebi. Zdaj so lepi poletni dnevi. Ob izprehodih, ob delu in povsod, kjer ste in kamor pridete, glejte, da pridobite J. S. Z. no-vih članov! Stajerska mora v delavski organizaciji prednjačiti drugim slovenskim deželam.

y 53 let hlapec v eni družini. Iz Gornjega Sta-jerskega poročajo, da živi v Grafendorfu neki Adam Ottmaier, ki je že nad 53 let v službi v eni in isti hi-ši. Zvestemu hlapcu so priredili celo veselico ter mu izročili zaslužno svetinjo in druge krasne darove.

y Največja katoliška delavska organizacija je Katoliško delavsko društvo v zapadni Nemčiji. Ta organizacija ima 1114 društev, v katerih je 204.149 članov. Lansko leto je bilo 9.982 shodov, na katerih je bilo 9.318 predavanj. V poučnih tečajih je bilo 2.355 predavanj. Za žene in dekleta pa je bilo posebej 826 shodov. Organizacijsko glasilo „Westdeutsche Arbei-terzeitung“ ima 180.000 naročnikov. V društvenih knjiž-nicah se nahaja 38.204 knjig. Društvene hranilnice i-majo nad 4.375.857'95 Mm premoženja.

y Od tesarja do milijonarja. Iz Petrograda po-ročajo: Pred kratkim je umrl brez dedičev zadnji po-tomec slavne staroruskega rodu Stroganov, grof Pavel Sergejevič Stroganov. Njegovo ogromno premo-ženje, ki znaša 153 milijonov kron, bi moralo po rus-kih postavah pripasti carski družini. Pred par dnevi pa je prišel k nekemu odvetniku v Moskvi preprost tesar z imenom Stroganov. Mož je pokazal na platno prilepljeno listino, iz katere je razvidno, da je bil le starejši rod Stroganov povišan v grofovski stan. Kot najstarejši potomec mlajšega rodu je prosil in zahte-val od odvetnika, naj mu pripomore do milijonske ded-ščine. Odvetnik je prevzel celo zadevo in upa, da se bo tesarju posrečilo priti do milijonske dedščine.

y Delavec -- izumitelj. Pred kratkim je izumel bivši tiskarski stavec Moreau na Francoskem pripra-vo, ki bo rešila vprašanje samogibne stojnosti letalnih strojev. Mnogi se čudijo, kako je mogoče, da more iz-umiti navaden črkostavec tako važno pripravo. Da ni to edini slučaj svoje vrste, hočemo navesti par vzgle-dov, ki naj pričajo, da so priprosti delavci izumili že marsikaj važnega. Da je milo „izumila“ neka laška delavka iz Savone, je že itak precej znano. Samogib-ni ventil (zaklopnica) je slučajno iznašel delavec ot-rok Humbry Potter. Oče mu je odkazal, da mora pri stroju odpirati in zapirati pipe za parni in vodni do-tok. Pri tem delu je čul deček veselo igranje otrok na cesti in je začel premišljevat, kako bi bilo mogoče, da bi se on kljub svojemu delu mogel tudi udeležiti iger. Opazil je, da so dotične pipe pri stroju v goto-velem razmerju z vzvodom. Ko se je namreč vzvod za-čel premikati, se je morala odpreti ena pipa. Ko se je vzvod ustavil, se je morala zapreti tudi pipa. Deček je zvezal vzvod s pipo in tako je nastal prvi samogib-ni ventil. — Pivnik je „izumil“ tudi neki angleški de-lavec, in sicer vsled svoje pozabljenosti. V tvarino, iz katere se dela papir, je pozabil primešati lim. Radi tega je nastal mesto papirja — pivnik. Berolinski bar-var Diesbah je iznašel l. 1710. prusko kislino, katero rabijo steklarji. Neki saški kovač je iznašel porcelan-sko prst, ki je velikega pomena pri izdelkih iz porce-lana. Tudi barometer je iznašel posredno neki laški delavec. Ta je imel sesalko z nenavadno dolgo cevjo, ki se ni hotela nikdar napolniti. To je povedal slav-nemu Galileju, ki je napravil mnogo poizkusov, kate-re sta izpopolnila njegova učenca Torricelli in Vivia-ni ter tako iznašla barometer.

y Zobobol pride od prehlajenja ali le od zoba, to je od živca. Zobobol, ki pride od prehlajenja in se pojavi navadno po celi strani čeljusti, preženeš le s toploto. Pazi, da imaš tople noge in da ne prideš pre-hitro iz tople sobe na mrzlo ali na preprih. Usta si iz-piraj z mlačno vodo, v kateri si skuhal nekoliko kame-lie, ajbiša ali žavbelna. — Če te boli le en sam

zob, ker je postal gnul, izgine včasih bolečina popol-noma, ako držiš noge v mrzli vodi ali ako si narediš mrzli ovitek na vrat in istega pustiš 2 uri. Ne pozabi nikdar na izpiranje ust, tudi če imaš zdrave zobe. — Zelo dobro je, pripraviti si vodo v steklenico in v isti raztopiti nekaj zrn hipermangankislega kalija, ki se dobi v lekarni in drogeriji za par vinarjev. Če si zve-čer ali zjutraj izmiješ zobe, kani v vodo par kapljic pripravljene raztopline. Ista odzame ustom neprije-ten duh in obvaruje zobe gnilobe.

y 16.000 delavskih žrtev pri zgradbi ene same železnice. Laški izseljevalni urad je poročal časnikom, da je neka severoameriška železniška družba nedav-no gradila železnico skozi državi Matto Grosso in A-masones v Braziliji. Železnico so gradili ob rekah Ma-deira in Manore, kjer je ozračje tako nezdravo, da med prvimi 300 delavci, ki so bili Nemci, ni ostal niti eden pri življenju. Nemška vlada je takrat prepove-dala, vkrati nemške delavce za zgradbo te železnice v Braziliji. To je bilo tudi laškemu izseljevalnemu u-radu znano, a ni bilo mogoče v Italiji preprečiti, da bi ne bili delavci za to delo najemali. Veliko laških naseljencev sta pobrali v Braziliji mrzlica in malari-ja. Pri zgradbi proge v daljavi 330 km je umrlo na raznih boleznih 16.000 delavcev.

*** Številke govori.** Kako silno napreduje izse-ljevanje iz dežele v mesta, pričajo sledeče številke. Nemčija je imela l. 1864 samo 7 velikih mest (z nad 100.000 prebivalci), l. 1910 pa že 48. Mestno prebival-stvo je naraslo v 25. letih za 17.000.000. Prebivalstvo na deželi pa se je zmanjšalo za 440.000. L. 1907 je bilo 700.000 ljudi manj na deželi kakor pa pred 25. leti. Kakšne ljudi pa vzgajajo mesta? Pazi! Pri vojaških naborih l. 1908 je bilo od 100 velikomestnih mladeni-čev potrjenih samo 6, od 170 srednjemestnih samo 7. Od 100 mladeničev iz večjih občin že 22 in od 100 va-ških 64.

y Koristi delavstva se morajo dandanes vedno bolj čuvati. Kapitalisti hočejo zaslužniti z vsemi mo-gočimi sredstvi ubogo delavstvo, katerega moč ne-sramno izrabljajo v sebične namene. To je veliko zlo, ki se mora brezpogojno odstraniti. Ker pa posameznik malo ali nič ne zmore, je treba organizacije, katera določa delavstvu pota, po katerih mora hoditi, da pri-de do zaželenega cilja. Naše društvo Jugoslovanska Strokovna Zveza se vedno bolj razvija in napreduje ter bo kmalu najmočnejša delavska organizacija na Slovenskem. Kolikor več članov, toliko več delavske moči! Krščanski delavci, pristopite k temu društvu, ki čuva naše najvažnejše koristi! Kjer je treba nove skupine oglasite se! Viničari, osli, dninarji, obrtni pomočniki, tovarniški delavci, vsi najdete prostor v J. S. Z.